



TNF:s kommentarer till projektdirektiv för fjärrvärmeförsörjningen i Täby

• Inledning

Nu krävs mod, ärlighet och samarbete i fjärrvärmefrågan, att alla ingående parter har fokus på kort- och långsiktiga konsekvenser för miljö och klimat.

• 1. Vem/vad styr?

Är det Täby kommuns faktiska fjärrvärmebehov eller E.ONs försäljningsbehov som ska styra?

Det arbete som nu därför ska genomföras avser;

- Klargörande av *behov och avsättning av producerad värme* som anläggningen ska serva, lokalt, delregionalt och regionalt och därmed ställningstagande till *anläggningens storlek*.

ur USMN protokoll 141020 § 44, bilaga projektdirektiv fjärrvärmeförsörjning sid 3

Fråga: Var det inte Täbyborna som skulle förses med värme (se punkt 1 i projektdirektiv) och heter inte dokumentet 'fjärrvärmeförsörjning Täby'. Varifrån kommer direktivet att 'anläggningen ska serva delregionalt och regionalt'?

Kommentar:

A. Täby kommun har inte rådighet över andra kommuner och kan därför inte bestämma vilken fjärrvärmeleverantör de ska välja, inte heller vad eller hur de ska bygga.

B. I projektdirektivet utgår man från att det per automatik blir ett steg 2 oavsett vad man kommit fram till i steg 1.

• 2. Ekonomisk kalkyl – saknas !

TNF tycker att det är oerhört märkligt att det fullständigt saknas mål avseende upprättande av ekonomisk kalkyl samt konsekvens- och riskanalys avseende påverkan på Täby kommuns ekonomi för minst de närmaste 20 åren (*koncessionsavtalets längd + 5år).

TNF har i dagsläget svårt att se vari nyttan för Täbyborna ligger i denna investering som redan kostat de kommunala bolagen och därmed skattebetalarna åtskilliga miljoner.

Den ekonomiska kalkylen ska även omfatta de kostnader som orsakas kommunen på grund av de ökade kväveutsläppen till Stora Värtan. Nyligen har SÖRAB:s anläggning på Hagby fått tillstånd att släppa ut 1000 kg kväve/år till Stora Värtan. Ett helt nytt kväveutsläpp som tidigare gick till Käppalaverket. Stora Värtan bedöms idag vara övergödd med otillfredsställande status. Senast år 2021 ska Stora Värtan ha uppnått god ekologisk status. För att nå det målet kommer kommunen att behöva anlägga en reningsanläggning. God vattenmiljö ingår i Täbys miljöplan som kommunen ska satsa på enligt Estrid nr 3/2014.

• *)Koncessionsavtal

Innebär "tillstånd att bedriva viss verksamhet".

Koncession är ett av en myndighet meddelat tillstånd att bedriva en verksamhet eller näring. Anledningen till att ett koncessionsförfarande i vissa fall behövs kan förklaras av att verksamheten har stor betydelse för samhällssystemet. Det kan vara verksamheter som påverkar den allmänna säkerheten, den ekonomiska stabiliteten eller miljön.

Tanken, rent ekonomiskt, med ett koncessionsavtal mellan en myndighet och ett produktionsbolag är att vinsterna ska komma hela folket till del.



TNF:s kommentarer till projektdirektiv för fjärrvärmeförsörjningen i Täby

• 3. Behovet ska bygga på en seriös framtidsutredning, område för område

TNF anser att endast det framräknade behovet för Täby och endast Täby ska styra. Vidare anser vi att behovet bör tas fram område för område, så att det lätt går att följa upp. Behovsanalysen bör minst omfatta de närmaste 20 åren (koncessionsavtalets längd + 5år).

För att kunna räkna fram ett rimligt behov både för nyproduktion och befintlig bebyggelse måste Täby kommun först sätta upp målet för förväntad energiförbrukningen per kvm. Tex att man i redan befintliga hus ska ner till 70kwh/kvm/år. För nyproduktion gäller kanske NNE eller tom plusenergi-hus. (NNE-visionen innebär 'Nära NollEnergibyggnader' som är ett regelverk inom EU(2010/31) som ska gälla från 2020.)

Exempel på Plusenergi hus och kontor:

- Vid Husarviken i Norra Djurgårdsstaden byggs två hyreshus med totalt 43 lgh. Solceller, värmewäxling av ventilationsluft och spillvatten till och från borrhål ska få husen att producera ett nettoöverskott av energi. Planerad byggstart 2016.
- Väla Gård i Helsingborg(Skanska) är Sveriges första plusenergikontor.

Framtida klimatförändringar måste kommunen också ta hänsyn till, se exempel nedan från Skåne:

- Fram till år 2030 förväntas årsmedeltemperaturen i Skåne öka med ca 1,5 grad.
- Vintermedeltemperaturen, som är mest intressant ur ett försäljningsperspektiv vad gäller fjärrvärme, förväntas öka med ca 2 grader. Med en ökning på 1,5 grad vår, sommar och höst samt 2 graders ökning under vintern, skulle försäljningen av värme minska med ca 8 procent med nuvarande kundunderlag, jämfört med år 2013. 2013 var ett normalår ur ett fjärrvärmeperspektiv.

Se även EU's projekt Horisont 2020 där man satsar ca 70 **miljarder euro** till olika forsknings- och utvecklingsprojekt inom bla effektiv energianvändning.

• 4. Reducera koldioxidutsläppen

Utifrån Täby kommuns klimat- och energistrategi (§ 73 KF 2013-05-20) är detta ett av de mest kraftfulla sätten för Täby kommun samt för verksamma och boende i Täby att reducera koldioxidutsläppen.

ur USMN protokoll 141020 § 44, bilaga projektdirektiv fjärrvärmeförsörjning sid 2

Kommentar: TNF ifrågasätter om detta påstående fortfarande är giltigt då den tekniska utvecklingen snabbt gått framåt inom alternativ värme och el-produktion samt energieffektiviseringsåtgärder för fastigheter(se även *TNF:s synpunkter avseende energiförsörjning av fastigheter i Täby på vår hemsida <http://taby.naturskyddsforeningen.se/energiforsorjning/>*).

Klokt sagt om energieffektivisering: *'Den outnyttjade potentialen är fortfarande inte bara outnyttjad, den är på många håll inte ens känd'*.



TNF:s kommentarer till projektdirektiv för fjärrvärmeförsörjningen i Täby

• 5. Vad ska ersättas – nytt projektdirektiv måste tas fram !

"Täby kommun har i ett antal beslut under 2000-talet skapat förutsättningar för att etablera ny fjärrvärme i kommunen" (ur projektplan för fjärrvärmeutbyggnad i Täby kommun 2012-01-20). Detta för att på ett miljömässigt bra sätt förse Täbyborna med värme. Nätet skall ersätta ett flertal enskilda pannor samt några mindre nät. Fjärrvärmesystemet ska vara öppet för konkurrens mellan leverantörer och ge valfrihet för kunderna – målbilden är ett sk "öppet nät".

ur USMN protokoll 141020 § 44, bilaga projektdirektiv fjärrvärmeförsörjning sid 2

I direktivet står: 'Nätet skall ersätta ett flertal enskilda pannor samt några mindre nät'.

Kommentar: eftersom Täby kommun inte har förfoganderätt över dessa *enskilda pannor och mindre nät* kan man inte bestämma att dessa **skall** ersättas. Det saknas även en förteckning på vilka dessa enskilda pannor samt mindre nät är.

Fråga: avses möjligen PC City i Grindtorp och Fortum i TC som mindre nät? (se vidare nedan)

I direktivet står: 'Systemet ska vara öppet för konkurrens mellan olika leverantörer'.

Fråga: Men om man då som ovan nämns, ska ersätta 'några mindre nät', vilka konkurrenter finns då kvar att öppna för?

• 5.1 'Öppet nät' - 'Öppen fjärrvärme' kontra konkurrens

Täby ska bygga ett sk 'Öppet nät' men Fortum har redan nu tagit fram affärskonceptet 'Öppen fjärrvärme', vilket innebär att värmekonsumenternas överskottsvärme från datahallar, livsmedelaffärer, myndigheter och företag kan föras tillbaka till fjärrvärmenätet och att de får betalt för detta. Därmed minskar behovet av att producera ny fjärrvärme ytterligare.

Om TMAB ska kunna bli en framtida partner för leverans av fjärrvärme måste även TMAB kunna konkurrera med detta koncept annars kommer konsumenterna välja en annan leverantör.

Som info: PC City och Fortum Värme bygger tillsammans ut fjärrvärmen i Täby

Panncentralen Citys samfällighetsförening (PC City) och Fortum Värme har ingått ett samarbete kring värmeproduktion där de gemensamt rustar upp panncentralen i Grindtorp. Det ger de 2500 hushållen som finns hos PC Citys medlemmar en hållbar värmeleverans till låga kostnader. Det är även en viktig pusselbit i Fortum Värmes pågående plan att bidra till en miljömässigt och ekonomiskt hållbar utbyggnad av fjärrvärmen i Täby kommun. (se pressmeddelanden från Fortum sist i detta dokument)

Kommentar: Detta kommer på ett radikalt sätt att förändra förutsättningarna för Täby kommuns strategi för kommande investeringar och intjänandemöjligheter. Nytt projektdirektiv måste tas fram som tar hänsyn till denna parameter.

• 6. Vilken mängd fjärrvärme har TMAB tillgång till i Arninge?

I USMN protokoll 141020 §46 står: 'Vid en försäljning av mark i Ullna till E.ON och samarbetspartnern Täby Fjärrvärme AB '. (Täby Fjärrvärme AB är ett privat bolag, inte att förväxla med det kommunala bolaget TMAB, Täby Miljövärme AB)

Fråga:

A. Hur mycket av produktionen i Arninge har TMAB möjlighet att få köpa till sina kunder?

B. Kommer Täby Fjärrvärme AB att sälja sin fjärrvärme via TMAB's nät, och vad blir då vinsten för TMAB?



TNF:s kommentarer till projektdirektiv för fjärrvärmeförsörjningen i Täby

- **7. Arninge – permanent biobränslebaserad värmeproduktion – garantier?**

I USMN protokoll 141020 §46 står: 'att det ska ske en etablering av en permanent biobränslebaserad värmeproduktionsanläggning i Arninge'

Fråga:

Vilka garantier har Täby kommun fått att det endast kommer vara biobränsle som används?

- **8. Val av bränsle**

Att nyttja returbränslen och att producera el och värme i en så kallad kraftvärmeprocess är helt i enlighet med nationella riktlinjer och lagstiftning. EON har definierat anläggningens storlek vilken är ca tre gånger större än den yta för fjärrvärmeanläggning som kommunen prövat i tidigare planläggning tillsammans med Sörab och som anges i RUFS och kommunens översiktsplan 2009.

ur USMN protokoll 141020 § 44, bilaga projektdirektiv fjärrvärmeförsörjning sid 2

I direktivet står: 'i enlighet med nationella riktlinjer'.

Kommentar: TNF menar att nationella riktlinjer tydligt föreskriver att utvinning av energi från avfall inte ska ske förrän man med tillgänglig teknologi har återvunnit de material som är möjliga att återvinna. Se EU:s Avfallshierarki.

Enligt de senaste EU-direktiven ska materialåtervinningen uppgå till minst 70 % av icke farligt bygg- och rivningsavfall år 2020. Det är bara 5 år till dess.

Intressant att notera är ordet 'Returbränsle', som är en ny förskönande benämning på verksamhetsavfall som dyker upp i direktivet. Verksamhetsavfall är inte ett bränsle utan en resurs för materialåtervinning och viss energiåtervinning.

I direktivet står: 'förse Täbyborna med värme på ett miljömässigt bra sätt'.

Kommentar: Täbys fjärrvärme kommer knappast att kunna klassas som 'miljömässigt bra' om den ska nyttja 'returbränsle', då förbränningen skapar tusentals ton farligt avfall per år. Farligt avfall som ska deponeras och lämnas åt nästa generation att ta hand om.

Sverige har redan överkapacitet för eldning med 'returbränslen' (eg verksamhetsavfall). Att bygga ny värmeproduktion baserad på lokalt avfall skapar bara en ökad import av avfall på annat håll i Sverige. 2012 importerade Sverige 555.000 ton avfall vilkas transporter genererar betydligt mer koldioxidutsläpp än en kortare transport inom Sverige.

För 1 ton avfall får energibolagen ca 400 kr plus inkomsten för att sälja energin, både som värme och el.

Verksamhetsavfall innehåller tex material från bygg- och rivningsföretag samt industrier, tex lysrörslampor, gamla strömbrytare, reläer, termostater som innehåller kvicksilver och andra farliga ämnen. Mycket av det som kallas verksamhetsavfall är föremål som inte längre får säljas i Sverige. Mycket fångas upp i rökgasreningen men 'försvinner' inte utan samlas upp i filter och askor som sen blir farligt avfall och som måste deponeras till nästa generation.

Kommentar: TNF anser att endast kontrollerat biobränsle ska användas så att askan kan återföras till skogen.



TNF:s kommentarer till projektdirektiv för fjärrvärmeförsörjningen i Täby

9. Pressmeddelanden från Fortum

<http://media.fortum.se/2014/10/16/pc-city-och-fortum-varme-bygger-tillsammans-ut-fjarrvarmen-i-tabby/>
2014-10-16 - Pressmeddelanden

PC City och Fortum Värme bygger tillsammans ut fjärrvärmesystemet i Täby

Panncentralen Citys samfällighetsförening (PC City) och Fortum Värme har ingått ett unikt samarbete kring värmeproduktion där de gemensamt rustar upp panncentralen i Grindtorp. Det ger de 2500 hushållen som finns hos PC Citys medlemmar en hållbar värmeleverans till låga kostnader. Det är även en viktig pusselbit i Fortum Värmes pågående plan att bidra till en miljömässigt- och ekonomiskt hållbar utbyggnad av fjärrvärmesystemet i Täby kommun.

Avtalet innebär att PC City och Fortum Värme gemensamt rustar upp panncentralen i Grindtorp så att anläggningen integreras i fjärrvärmesystemet. Därmed ger den även möjlighet att exportera värme till Fortum Värmes befintliga och nya kunder i centrala Täby. PC City bidrar på så sätt till att utveckla en hållbar fjärrvärmelösning för hela Täby. Samarbetet ger samtidigt PC Citys medlemmar (ca 2500 lägenheter i Täby) en hållbar och trygg värmeleverans på cirka 30 000 MWh med låga kostnader.

-Vi ser fram emot samarbetet med Fortum Värme. Det kommer att ge våra ägarföreningar och deras boende en god värmeekonomi och trygghet säger Berit Kjellser, ordförande i PC City.

Det är ett viktigt steg i Fortum Värmes pågående utbyggnad av hållbar fjärrvärme i Täby där planen är att koppla ihop de mindre lokala närvärmenäten i Täby med Fortum Värmes regionala fjärrvärmenät. Fram till 2017 satsar Fortum Värme 150 miljoner kronor för att bygga ut fjärrvärmesystemet i Täby. I dialog med kunderna utformas lokala lösningar och kunder med egen värmeproduktion erbjuds också en ny affärsmodell kallad Öppen Fjärrvärme där de kan sälja överskottsvärmen till Fortum Värme.

-Vi är glada över att få inleda ett närmare samarbete med PC City. Investeringen och samarbetet kommer även att förbättra miljöprofilen för våra kunder och för Täby. Målet är att all vår produktion i hela Stockholmsregionen ska vara 100 % förnybar och återvunnen och genom nya former av samarbete där våra kunder också kan bli leverantörer når vi denna målsättning snabbare och värmer tillsammans den framtida hållbara staden. säger Anders Egelrud, vd AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad.

Hållbar fjärrvärme i Täby 2015

2014-01-14

Vi satsar 150 miljoner kronor för att bygga ut hållbar fjärrvärme i Täby under de kommande två åren. Flera mindre nät i Täby kommer att kunna kopplas samman med Fortums större regionala nät.

Satsningen innehåller också uppgradering av kundernas egna anläggningar och kompletteringar med bland annat borrhål för bergvärme. Vi kommer också att erbjuda Öppen fjärrvärme, som innebär att alla kunder som har egen produktion kan sälja sin överskottsvärme till Fortum.

Efter sommaren lämnar vi in en ansökan om att få bygga en ledning som sammankopplar Fortums lokala fjärrvärmenät i Täby med Fortums regionala fjärrvärmenät. Det är samhällsekonomiskt effektivt att använda sig av den regionala produktionskapaciteten och länka samman regionala och lokala nät. På så vis kan hela Täby försörjas med hållbar fjärrvärme 2015.

Vår handlingsplan för Täby består också av lokala lösningar som utformas i dialog med våra kunder, bland annat installation av bergvärme och ombyggnad av panncentraler till biobränsle. Kunder med egen värmeproduktion erbjuds dessutom vår nya affärsmodell Öppen fjärrvärme, som innebär att man kan sälja sin överskottsvärme till Fortum. Idag levererar vi cirka 100 GWh värme till kunder i Täby.

Vi investerar 15 miljarder kronor fram till 2023 i utbyggnaden av resurs- och klimatneutral fjärrvärme i Stockholmsregionen bland annat i bygget av två nya kraftvärmeverk för totalt 6,5 miljarder kronor. I januari 2013 startade bygget av Sveriges största biobränsleeldade kraftvärmeverk i Värtan och det nya kraftvärmeverket i Brista i Sigtuna togs i drift i höstas.